

OH 1964 V TOKIU - PRVÉ V ÁZII

V roku 1964 sa olympijské hry prvý raz konali na ázijskom kontinente.

Dejiskom Hier XVIII. olympiády bolo takisto ako teraz japonské **Tokio**, ktoré predtým v súboji o získanie OH 1960 podľahlo talianskej metropole Rím. Hry si vybojovalo v súboji s Detroitom, Viedňou a Bruselom hneď v prvom kole volieb.

OLYMPIJSKÝ OHEŇ ZAPÁLIL JÓŠINÓRI SAKAI, NARODENÝ V HIROŠIME V DEŇ VÝBUCHU ATÓMOVEJ BOMBY 6. AUGUSTA 1945.

OH 1964

sa na rozdiel od nadchádzajúcich na rovnakom mieste uskutočnili nie v letnom, ale v jesennom termíne – od 10. do 24. októbra. Teda v období, keď klimatické podmienky boli oveľa príjemnejšie, ako budú teraz uprostred leta.

JAPONSKO OHÚRILLO SVET

Kedysi militaristická krajina poňala olympiádu ako obrovskú šancu pre-

zentovať pred svetom svoju zmenu a ekonomický rast. Symbolom nového Japonska a vyjadrením mierového posolstva bolo, že právo zapáliť olympijský oheň na hlavnom štadióne dostal nie známy športovec, ale 19-ročný **Jōšinōri Sakai**, ktorý sa narodil 6. augusta 1945 – v deň zhodenia atómovej bomby na Hirošimu. Na svet prišiel neďaleko od miesta výbuchu, pri ktorom jeho otec zahynul v byte.

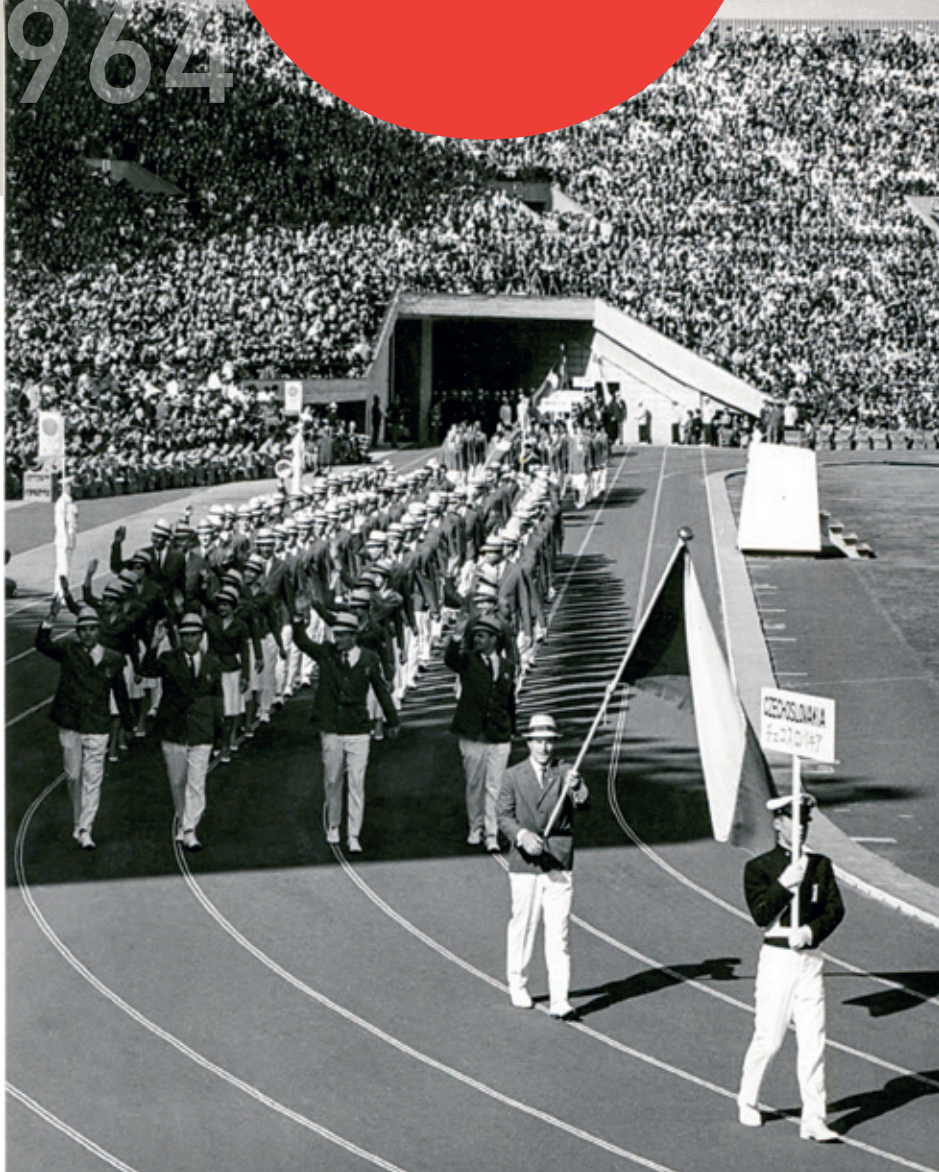
Japonci doslova ohúrili mimoriadnou technickou vyspelosťou. Jej ilustráciou boli napríklad rýchlovlaky šinkanseny, ktoré dosahovali dovtedy nevídanú rýchlosť až okolo 250 km/h. Krajina,

ktorá bola po skončení II. svetovej vojny úplne zdevastovaná, vstala z popola ako bájnny Fénix a ukázala svetu svoju novú, priateľivú a modernú tvár.

Stretnutie s odlišnou kultúrou sa stalo pre svet veľkým zážitkom, pretože Japonci pripravili veľkolepé hry. Do výstavby najmodernejších štadiónov i hál a do zlepšenia infraštruktúry v tom čase desaťmiliónovej metropoly hostiteľa investovali v prepočte 7,6 miliardy západonemeckých mariek, čo bola dovtedy neslýchaná suma. Stálo to však za to. Všestranné vybavenie nádherných športovísk sa stretlo s veľmi priaznivým ohlasom.

Všetci oceňovali aj vynikajúcu atmosféru. Najväčšiemu záujmu sa tešil maratón, ktorý v uliciach mesta sledovalo odhadom 2,5 milióna ľudí! Keď prvú japonskú zlatú medailu získal vzpieráč **Jóšinóbu Mijake**, vzbudilo to v krajine takú eufóriu, že za dva dni dostal okolo desaťtisíc listov a telegramov! Japonský olympijský výbor mu prideliť dve sekretárky, inak by tento nával pošty nezvládol... Športovcov však veľmi zdvorilí Japonci v duchu svojej kultúry povzbudzovali decentne – len potleskom, žiadnym krikom či spevom.

V gigantickom veľkomeste zvládli aj dopravný problém. Tokijskou novinkou

NÁSTUP ČESKOSLOVENSKEJ VÝPRAVY.

TOKIJSKÉ „NAJ“ 1964

Najúspešnejšie krajiny (neoficiálne bodovanie a zisk medailí):

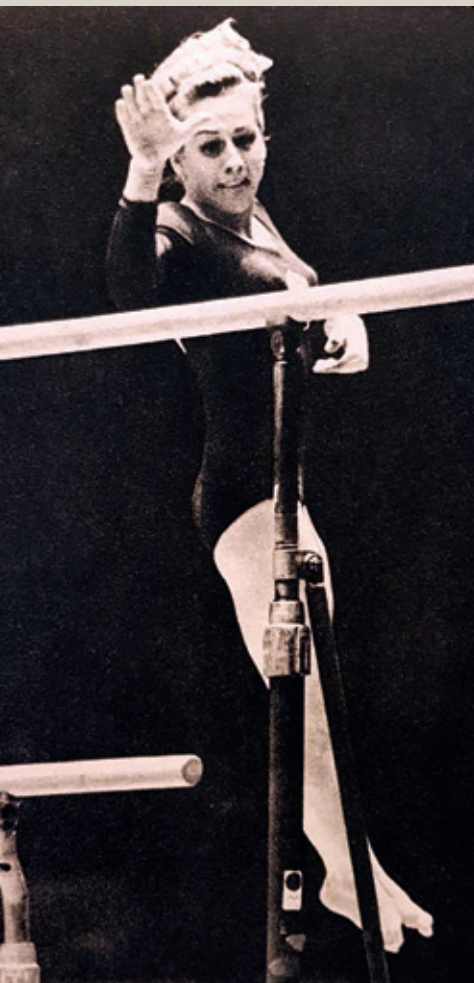
1. ZSSR 603,8 (30-31-35), 2. USA 577,8 (36-26-28), 3. Spoločné nemecké družstvo 337,9 (10-22-18), 4. Japonsko 234,5 (16-5-8), 5. Taliansko 185 (10-10-7), ... 10. **ČSSR 101 (5-6-3)**.

Najúspešnejší športovci podľa zisku medailí:

Donald Schollander (USA, plávanie) **4-0-0**, **Věra Čáslavská (ČSSR, športová gymnastika)** 3-1-0, Jukió Endó (Jap., šp. gymn.) 3-1-0, Sharon Stouderová (USA, pláv.) 3-1-0, Stephen Clark (USA, pláv.) 3-0-0, Larisa Latyninová (ZSSR, šp. gymn.) 2-2-2, Polina Astachovová (ZSSR, šp. gymn.) 2-1-1.

MOMENTKA ZO SLÁVNOSTNÉHO OTVORENIA OH 1964.

VĚRA ČÁSLAVSKÁ PRI JEJ TOKIJSKOM „ULTRA C“ NA BRADLÁCH.

a túžobne očakávaný prvok pre radosť publika predviedla perfektne.

Skončila síce vo finále až piata, ale týmto statočným činom získala si srdcia Japoncov. A od jedného z miestnych priaznivcov dostala ako prvá žena vôbec mimoriadny dar – samurajský meč starý niekoľko storočí... Keď sa jej novinári pýtali, prečo riskovala so zaradením najťažšieho prvku, keď aj bez toho mohla útočiť na zlato, vysvetľovala: „Ja neviem nič robiť polovičato. Celú zostavu na bradlách som veľakrát úspešne zvládla v tréningoch i na súťažiach. Vyšla mi v súťaži družstiev a pomohla mi aj k víťazstvu vo viacboji. Bez riskovania by som asi ťažko bola olympijskou víťazkou. A napokon – nedá sa ani ochudobniť divák a rozhodcov.“

Neskôr bola Věra Čáslavská v Japonsku veľakrát a vždy ju tam víтали s veľkými poctami. Na poslednej rozlúčke s ňou v septembri 2016 v Národnom divadle v Prahe na to spomínala jej bývalá „partáčka“ z reprezentačného družstva Bohunka Řešátková-Řimnáčová. Keď boli gymnastky ČSSR rok po OH na turné po Japonsku, bol o ne taký veľký záujem, že sa nevedeli dostať ani do obchodov, aby nakúpili darččky. Keď to Věra „reklamovala“, Japonci vybavili na jeden večer otvorenie veľkého obchodného domu výlučne pre naše družstvo. „Pripadali sme si vtedy ako členky Beatles...“ spomínala jedna z gymnastiek, ktoré Věrinu slávu prežívali zblízka.

Pre Japoncov je Čáslavská aj päť rokov svojej smrti stále nesmrteľnou hrdinkou. A patrí sa pripomenúť, že pred niekoľkými rokmi darovala jednu svoju tokijskú zlatú medailu nášmu olympijskému a športovému múzeu. Najúspešnejšia olympionička v histórii Československa k nej pridala ešte aj jednu zo svojich štyroch zlatých medailí z OH 1968. Oba najcennejšie kovy táto výnimočná športovkyňa venovala so zdôvodnením, že vždy reprezentovala Československo a časť jej trofejí preto patrí aj Slovensku.

HRDINKA HIER ČÁSLAVSKÁ SO SAMURAJSKÝM MEČOM

Československú gymnastku Věru Čáslavskú si japonské publikum si zamilovalo nielen pre jej olympijské víťazstvá a ženský pôvab, ale aj pre preukázanie mimoriadnej bojovnosti. Na bradlách ako jediná na svete predvádzala najnáročnejší letový prvok s hodnotou ultra C – obrat o 360 stupňov za vyššou žrdou. Vo finále ju však tesne pred ním vyrušil výkrik z hľadiska „musíš!“ a na žrd' nedohmatla. Po chvíľke však naskočila na bradlá znovu

ETIÓPSKY BEŽEC ABEBE BIKILA AKO PRVÝ V HISTÓRII OBHÁJIL ZLATO V MARATÓNE.

bolo zavedenie dnes už bežného piktoqramového označenia olympijských športov i kľúčových stavieb. Obyvateľov Olympijskej dediny organizátori potešili množstvom bicyklov, ktoré boli všetkým voľne k dispozícii. Účastníci hundrali akurát na jednotvárnu stravu.

PREMIÉRA VOLEJBALU A DŽUDA

Na OH 1964 sa zúčastnilo 5140 športovcov (4457 mužov, 683 žien), reprezentujúcich 93 národných olympijských výborov. Súťažili v 163 disciplínach 19 športov. Vzhľadom na ekonomickú náročnosť cesty hlavne z Ameriky a Európy do Ázie bola celková účasť o niečo menšia ako v Ríme 1960. Počet účastníckych krajín však narástol o desať. Bolo to prejavom zvýšeného významu športu v krajinách tzv. Tretieho sveta, aj ich rastúceho záujmu o účasť na najsledovanejšom celosvetovom podujatí. Najpočetnejšia bola spoločná nemecká výprava (NDR aj NSR), ktorá sa takto predstavila naposledy.

V Tokiu 1964 prvý raz po 28 rokoch pribudli po olympijského programu nové športy – volejbal a džudo. V japonskom národnom športe – v džude – usporiadateľskú krajinu šokoval holandský obor **Anton Geesink**, ktorý vo finále kategórie bez rozdielu hmotností zdolal domáceho **Kaminaga** a pripravil

MEDAILOVO NAJÚSPEŠNEJŠÍ ÚČASTNÍK HIER, PLAVEC USA DON SCHOLLANDER.

Japoncov o možnosť vyhrať všetky štyri vtedajšie disciplíny nového olympijského športu. Súťažilo sa v legendárnej hale Nippon Budokan, ktorá počas OH 2020 bude dejiskom nielen súťaží džudistov, ale aj karatistov – tí sa pod piatimi kruhmi predstavia premiérov.

NAJÚSPEŠNEJŠÍ JEDNOTLIVCI SCHOLLANDER A ČASLAVSKÁ

V neoficiálnom bodovom hodnotení krajín opätovne, takisto ako na OH 1956 v Melbourne a na OH 1960 v Ríme, zvíťazil Sovietsky zväz. Viac zlatých medailí si však tentoraz vybojovali Američania. Z ich radov vzišiel aj medailovo najúspešnejší účastník OH 1964, len 18-ročný plavec **Donald Schollander**, ktorý získal štyri zlaté kovy.

Američan si však len dve zlaté vybojoval v individuálnych disciplínach (ďalšie dve mal zo štafiet), takže športovo väčšiu hodnotu mala zbierka novej kráľovnej svetovej gymnastiky **Věry Časlavskej** z ČSSR (3-1-0). Dvadsaťdvaročná gymnastická diva najprv priviedla k striebru

družstvo ČSSR a potom triumfovala vo viacboji, v preskoku i na kladine. Tri individuálne zlaté kovy okrem nej v Japonku nezískal žiadny iný športovec!

Pražanka zvrhla z trónu **Larisu Latyninová** zo ZSSR, ktorá „panovala“ gymnastike od roku 1956 a v Tokiu sa pri svojej tretej účasti stala najúspešnejšou olympioničkou histórie – a medzi ženami je ňou dodnes... Grácia z Kyjeva (aj keď narodená v Chersone) Latyninová s celkovým ziskom 18 medailí, z toho 9 zlatých (9-5-4), po 36 rokoch predstihla na čele historického rebríčka fínskeho atléta **Nurmiho** (9-3-0).

Medzi historicky najväčších zberateľov medailí sa v Tokiu priradil aj jej krajan **Boris Šachlin** (7-4-2), hoci on i jeho družina museli tentoraz ustúpiť dravému nástupu domácich Japoncov na čele s **Jukióm Endóm**.

ĎALŠÍ VELIKÁNI OH 1964

Pripomeňme niektoré ďalšie veľké postavy tokijských hier 1964. Etiópčan **Abebe Bikila** – tentoraz na rozdiel od

TÍMOVÉ ZLATO DVAKRÁT NA DOSAH

Československé tímy v kolektívnych športoch mali v Tokiu dvakrát zlato na dosah. Veľmi blízko k tomu bolo družstvo mužov v historicky prvom olympijskom turnaji vo volejbale. Úradujúci vicemajstri sveta z ČSSR v hale Komazawa zdolali Maďarsko, Bulharsko, Japonsko, USA, Brazíliu, Rumunsko, Holandsko i Južnú Kóreu. Z deviatich zápasov prehrali jediný - so ZSSR po dvaapohodinovej bitke. Súper v ňom viedol už 2:0 na sety, ale naši vyrovnali na 2:2. Žiaľ, v piatom sete hráčom čs. tímu sily už nestačili a podľahli. Výsledok zápasu ČSSR - ZSSR bol 9:15, 8:15, 15:5, 15:10, 7:15. Pri rovnosti bodov v konečnej tabuľke však tím ČSSR prišiel o zlato len vinou horšieho celkového pomeru setov (26:10 proti sovietskej bilancii 25:5). Jedným z kľúčových hráčov tímu bol Slovák Bohumil Golian, ktorý získaval svetové medaily v rozpätí rokov 1956 - 1968 a vyhlásili ho za nášho najlepšieho volejbalistu 20. storočia. Pri absencii maróda Jozefa Labudu bol na palubovke v našom tíme jediný

VÍTAZNÝ GÓL IVANA MRÁZA V SEMIFINÁLE PROTI NDR - POL MINÚTY PRED KONCOM...

typický smečiar Pavel Schenk. Ten sa neskôr usadil na Slovensku, kde dosiahol mimoriadne trénerské úspechy. Volejbalový veľikán oslávil 27. júna 80. narodeniny.

Vo finále si zahrali aj futbalisti ČSSR, hoci 17 hráčov bolo až z 11 klubov. Družstvo pod vedením trénera Rudolfa Vytlačila, ktorý o dva roky skôr priviedol tím ČSSR k nečakanému striebru na majstrovstvách sveta v Čile, v základnej skupine vyhralo všetky tri zápasy - 6:1 nad Kórejskou republikou, 5:1 nad Zjednotenou arabskou republikou (dnešný Egypt) a 1:0 nad Brazíliou. Vo štvrtfinále si družstvo ČSSR

ľahko poradilo s domácim Japonkom (4:0) a v semifinálovom po tuhom boji zdolalo 2:1 tím Nemeckej demokratickej republiky. Víťazný gól dal nedávny jubilant Ivan Mráz (24. mája oslávil osemdesiatku) len pol minúty pred koncom. Nad sily našich bol až finálový súper z Maďarska na čele s excelentným strelcom Ferencom Benem, ktorý v 6 zápasoch nastriegal 12 gólov! Naši po bezgólovom polčase Maďarom podľahli 1:2. Urban mal na konci zápasu veľkú šancu vyrovnat', ale nepremienil ju. „Neviedel som sa momentálne rozhodnúť, či zacentrovať alebo vystreliť,“ komentoval to po rokoch. ❌

ČLENOVIA STRIEBORNÉHO DRUŽSTVA VOLEJBALISTOV ČSSR (BEZ MARÓDA JOZEFA LABUDU) S MEDAILAMI NA HRUDI PRED NAŠÍM „BARAKOM“ V OLYMPIJSKEJ DEDINE. BOHUMIL GOLIAN V DRUHOM RADE DRUHÝ SPRAVA.

triumfu v Ríme 1960 už bežal obutý - ako prvý v histórii obhájil olympijské zlato v maratóne, hoci štartoval krátko po operácii slepého čreva. Novozélandčan **Peter Snell** sa blysol triumfami na 800 i 1500 m, v tom druhom prípade pred **Josefom Odložilom** z ČSSR.

V diskárskom kruhu už tretí raz za sebou triumfoval **Al Oerter** z USA, ktorý o 48 cm zdolal čerstvého svetového rekordéra

Ludvíka Daněka z ČSSR. Vo výškarskom sektore svoju dlhoročnú suverenitu potvrdili víťazstvami **Valerij Brumel'** zo ZSSR a roky nezdolaná Rumunka **Iolanda Balasová**. Ziskom zlata v štafete na 4x100 m a striebromi v skoku do diaľky i na 200 m na olympijskú scénu rázne vstúpila Polka **Irena Kirszensteinová**, ktorá potom ešte dvanásť rokov žiarila hlavne pod menom **Szewińska**.

V šprinte na 100 m triumfoval Afroameričan **Bob Hayes**, ktorý bol aj členom víťaznej štafety USA na 4x100 m. Neskôr odohral 11 sezón v tíme amerického futbalu Dallas Cowboys a doteraz zostal jediným športovcom na svete, ktorý získal olympijské zlato aj Super Bowl. V behu na 10 km triumfoval americký Indián z kmeňa Siuxov **William Mills**. Viac než polstoročie po fenomenálnom **Jimovi Thorpovi** s tragickým olympijským osudom sa stal ďalším indiánskym šampiónom.

Jedinečný kúsok predviedla v bazéne austrálska plavecká fenoménka **Dawn Fraserová**. Ako prvá plavkyňa v histórii (a ešte na ďalších 32 rokov jediná) vyhrala tretí raz za sebou v rovnakej disciplíne - v „kráľovskej“ krauliarskej stovke, na ktorej už dávnejšie ako prvá žena prelomila minútovú hranicu. Žiaľ, jej kariéra sa v Tokiu skončila nielen slávne, ale aj neslávne, pretože v snahe vyhrať stávkou o zisk najoriginálnejšieho olympijského suveníru ukradla olympijskú vľajku zo strechy cisárskeho paláca. Hoci následný desaťročný zákaz činnosti jej o dva roky zrušili, do pretekárskych bazénov sa už nevrátila. Tretí olympijský triumf v rade dosiahol aj sovietsky veslár **Viačeslav Ivanov**, ktorý zvíťazil v skife.

V ťažkej hmotnostnej kategórii triumfoval **Joe Frazier** z USA, ktorý sa neskôr stal profesionálnym majstrom sveta a premožiteľom fenomenálneho **Cassiusa Clay** alias

MEDAILISTA Z NEMOCNICE LABUDA

Prečo jeden z dvoch slovenských členov strieborného tímu volejbalistov Jozef Labuda (13. decembra tohto roku osláví osemdesiatku) neodohral v Tokiu ani minútu? Do Tokia priletel vedno so spoluhráčmi už takmer dva týždne pred otvorením OH. Absolvoval s nimi celú záverečnú prípravu a aj otvárací ceremoniál hier. Pred úvodným zápasom s Maďarskom si však Labudov spolnoclažník v izbe v olympijskej dedine Perušič na raňajkách všimol, že má nejakú čudnú farbu očného bielka. Privolany lekár výpravy Pavol Handzo na prvý pohľad predpokladal, že ide o žltacku. To potvrdili aj rýchle vyšetrenia v poliklinike.

Hoci sa Jozef necítil zle, samozrejme, nasledoval nútený pobyt v nemocničnej izbe. Ten sa pri tomto infekčnom ochorení predĺžil na celý turnaj. Po niekoľkých dňoch mu doniesli televízor, takže spoluhráčov sledoval aspoň „na diaľku“. Nemohol s nimi absolvovať ani poolympijské turné po Japonsku. Až dva týždne po olympiáde odcestoval s nimi domov. Medailu Labudovi udelili s prihliadnutím na zvláštne okolnosti. Neprevzal si ju však spoločne s ostatnými na slávnostnom ceremoniáli, ale len v kruhu spoluhráčov z rúk trénera Broža až tesne pred odchodom do vlasti.

V Tokiu mal proste smolu. Rok pred olympiádou bol univerzálny hráč s tvrdými smečmi členom strieborného družstva ČSSR na Svetovej univerziáde v Brazílii. Rok po OH ho na Svetovom pohári v Poľsku vybrali do tímu hviezd. A v roku 1966 sa spoločne s Golianom tešil z titulu majstra sveta.

Je paradoxné, že kým vo futbale cenné kovy dostali len hráči s finálovou účasťou

VETERÁN BOHUŠ GOLIAN (VĽAVO) PRED ODLETOM DO TOKIA UPRAVOVAL JOZEFovi LABUDovi KRAVATU.

a nášmu ženskému gymnastickému družstvu pripadla len jednu spoločná medaila (až po desaťročiaci sa jeho členky dočkali od Českého olympijského výboru repliky cenného kovu), vo volejbale sa ňou mohol potešiť aj hráč, ktorý celú olympiádu prežil v nemocnici... ❌

STRIEBORNÉ DRUŽSTVO GYMNASTIEK ČSSR VO VYCHÁDZKOVOM OBLEČENÍ (NA VYSVETLENIE PLÁŠŤOV - BOL OKTÓBER). DRUHÁ ZĽAVA MARIKA KRAJČÍROVÁ, CELKOM VPRAVO NAJVÄČŠIA HVIEZDA HIER VĚRA ČÁSLAVSKÁ.

Muhammada Aliho, olympijského šampióna z Ríma 1960. Mimo chodom, v Mexico City 1968 na ich zlatú niť nadviazal **George Foreman**. Toto trio počítajú medzi najväčších profesionálnych boxerov všetkých čias. Vzpieračský fenomén zo ZSSR, šampión z Ríma 1960 **Jurij Vlasov**, z ktorého silovej prípravy čerpal aj najslávnejší kulturista všetkých čias Arnold Schwarzenegger, v supertážkej kategórii nečakane prehral s krajanom **Leonidom Žabotinským**. A dalo by sa spomenúť ešte mnoho ďalších mien tokijských veľikánov...

14 MEDAILÍ PRE ČSSR S PODIELOM 13 SLOVÁKOV

Výprava Československej socialistickej republiky (ČSSR) bola v Tokiu predovšetkým vďaka **Věre Čáslavskej** podstatne úspešnejšia ako v Melbourne 1956 i v Ríme 1960. Získala spolu 14 medailí (5–6–3) a v bodovom hodnotení krajiny

obsadila výborné 10. miesto. Okrem jej troch zlatých medailí najcenejšie kovy získali ešte vzpierač **Hans Zdražila** (do 75 kg) a v stíhacích pretekoch jednotlivcov cyklista **Jiří Daler**. Striebra pridali atléti **Ludvík Daněk** (hod diskom) a **Josef Odložil** (1500 m), zápasník **Jiří Kormaník** (grécko-rímsky štýl do 87 kg), **družstvá futbalistov, volejbalistov a športových gymnastiek**, bronz strelca **Lubomír Náčovský** (rýchlopalná pištoľ), veslári **Vladimír Andrs, Pavel Hofmann** (párová dvojka) a **osemveslica**.

Vtedajšia ČSSR vyslala do Tokia výpravu so 107 športovcami (až 97 z nich boli muži, žien bolo len 10). Zo Slovenska boli 17 olympionici (15+2). Až trinásť z nich sa podpísalo pod zisk olympijskej medaily, čo je pre Slovákov dodnes historický rekord.

Najviac medailistov malo Slovensko v striebornom družstve futbalistov, ktoré vo finále podľahlo Maďarsku.

V 17-člennom kádri bolo až deväť Slovákov, z ktorých traja pôsobili v českých kluboch. Deviatku tvorili brankári **František Schmucker, Anton Švajien** a hráči v poli **Anton Urban** (kapitán), **Ludovít Cvetler, Štefan Matlák, Vladimír Weiss** (otec a dedo neskorších reprezentantov rovnakého mena), **Vojtech Masný, Ján Geleta** a **Ivan Mráz**, ktorý bol s 5 gólmi najlepším strelcom tímu. Žiaľ, medaily dostali len tí hráči, ktorí nastúpili vo finále. Vtedy sa ešte nemohlo striedať, takže cenné kovy zavesili na krk len 11 hráčom. Medzi nimi zo Slovákov boli **Masný, Urban, Mráz, Geleta, Weiss** a **Schmucker**. Na Slovensku sa narodil aj Čech **Jan Brumovský**, ktorý tiež hral vo finále.

Medzi členkami strieborného tímu športových gymnastiek debutovala na veľkej scéne jediná Slovenka (na Slovensku sa však narodila aj ďalšia členka družstva **Jana Posnerová**), len 16-ročná

FINÁLOVÁ ZOSTAVA DRUŽSTVA FUTBALISTOV ČSSR. STRIEBORNÉ MEDAILY DOSTALI LEN TÍTO JEDENÁSTI HRÁČI: V PRVOM RADE ZĽAVA BRUMOVSKÝ, MASNÝ, URBAN A MRÁZ, ZA NIMI VOJTA, VALOŠEK, GELETA, WEISS, PIČMAN, LICHTNÉGL A SCHMUCKER.

Marianna Krajčírová. Rodená Košičanka bola najmladšou členkou olympijskej výpravy ČSSR. „V Tokiu si ma zobrala na starosti **Věra Čáslavská**, ktorá mi veľmi pomáhala a bola moja ‚bútľavá vřba‘. Veď som bola dlho bez rodičov. O štrnásť rokov starší futbalista **Tonko Urban** bol zase v ďalekom Japonsku akoby mojím otcom. Zrazu som mala dvoch anjelov strážnych, ktorí mi pomáhali. Som im za to dodnes vďačná,“ vyznala sa Marika po rokoch. Novicka družstvo podržala a vo viacboji obsadila 22. miesto.

O štyri roky v Mexico City už patrila medzi najlepšie na svete a v Mníchove 1972 viedla čs. družstvo. SOŠV chcel najúspešnejšiu slovenskú gymnastku histórie pozvať do Tokia na OH 2020. Žiaľ, pandémie spôsobila zrušenie celého hosťovského programu hier.

V striebornom volejbalovom bol pri olympijskej premiére tohto športu jednou z ústredných postáv 33-ročný veterán **Bohumil Golian**. Ten ešte o štyri roky neskôr v Mexico City, kde bol vlajkonosičom čs. výpravy, svoju výni-

močnú kariéru pečatil ziskom bronz. Medzi tokijských medailistov sa však počítal aj ďalší Slováč **Jozef Labuda**, hoci neodohral ani jeden zápas. Píšeme o tom samostatne. Trinástym olympijským medailistom zo Slovenska bol na OH 1964 veslár **Július Toček**, ktorý prispel k bronzu osemveslice ČSSR.

Je zaujímavé, že jeden športovec, narodený v Košiciach – **Ferenc Nógrádi** (pôvodným menom Neuwirth) – získal v Tokiu olympijské zlato v tíme maďarských futbalistov. ●

SPOMIENKY FUTBALISTOV ČSSR

JAN BRUMOVSKÝ: „V tom čase sa v ČSSR hral veľmi dobrý futbal. Napriek tomu, že hráči nášho strieborného mužstva z MS 1962 v Čile nemohli ísť na OH, pred Tokiom mal tréner Vytlačil dosť veľký výber kvalitných hráčov z našej ligy. Naše výkony mali naozaj úroveň. NDR mala v Tokiu svoj futbalový výkvet, prakticky A-tím, a Maďari boli tiež na vrchole. Nemuseli sme vo finále s nimi prehrať, ale boli o kúšтик lepší.“

ANTON URBAN: „Keď som videl to množstvo športovcov z celého sveta – a mnohých veľmi slávnych – cítil som sa veľmi skromnúčkový. A keď som si na začiatku hier prezrel prekrásny Olympijský štadión, len som sníval, aké by to bolo zahrať si na ňom finále. A stalo sa! Dokonca som to zažil v úlohe kapitána...“

IVAN MRÁZ: „Bol som na olympiáde po prvý raz v živote, takže je jasné, že všetko v Tokiu ma prekvapovalo. Ohúrila ma obrovská čistota, ktorá vládla v tom meste. Všade bolo tak čisto, že tam sa hádam mohlo dať jesť zo zeme. Hygiena v Japonsku ma fascinovala.“

JÁN GELETA: „V živote som nevidel pohromade toľko ľudí, ako v Tokiu. Páčili

sa mi naše gymnastky, pozeral som sa po nich, ale mňa hneď po návrate čakala svadba, lebo žena už čakala syna...“

VOJTECH MASNÝ: „Na otváracom ceremoniáli ma ohúrilo množstvo divákov v hľadisku (kapacita 75-tisíc) a aj množstvo športovcov na ploche. Nikdy nezabudnem ani na zemetrasenie. Bolo to neprijemné. Ležali sme na posteli, ktorá sa s nami ‚hongala‘ križom-križom.“

ANTON ŠVAJLEN: „V Japonsku sa dalo obdivovať všetko. Napríklad presnosť. Ak ste na autobus meškali sekundu, tak vás už na tréning nevzal. A tréningové plochy boli pripravené fantasticky.“